

(๒๖) คดีซากหอยขมตึกดำบรรพ์

กลุ่มคดี สิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับการคุ้มครองป้องกันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมาย

คำพิพากษา ศาลปกครองกลาง

คดีหมายเลขดำที่ ๔๕๙/๒๕๔๘

คดีหมายเลขแดงที่ ๑๒๐๓/๒๕๕๐

ประเภทคดี ปกครอง

คู่ความ นายเฉลียว ทิศาระ ที่ ๑ กับพวกรวม ๑๘ คน ผู้ฟ้องคดี
คณะรัฐมนตรี ที่ ๑ กับพวกรวม ๔ คน ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง สิ่งแวดล้อม/หน่วยงานของรัฐออกคำสั่งทางปกครองไม่ชอบด้วยกฎหมายและละเลยต่อหน้าที่ตามกฎหมาย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- พ.ร.บ.แร่ พ.ศ.๒๕๑๐
- พ.ร.บ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.๒๕๓๕
- พ.ร.บ.โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔

ประเด็นสำคัญในการพิจารณา และผลคำพิพากษา

ฟอสซิลซากหอยขมตึกดำบรรพ์เป็นของโบราณที่เกิดตามธรรมชาติเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาระบาดศาสตร์ธรรมชาติและประวัติศาสตร์โลก เป็นโบราณวัตถุ พื้นที่ที่มีซากฟอสซิลหอยขม ๔๓ ไร่ จึงเป็นโบราณสถานซึ่งผู้ใดจะรื้อถอนทำลายไม่ได้ การที่คณะรัฐมนตรีกำหนดพื้นที่อนุรักษ์โดยมีพื้นที่ซากฟอสซิลเพียง ๑๘ ไร่ เป็นการใช้ดุลพินิจเกินขอบเขตของกฎหมาย การขุดพบซากฟอสซิลในพื้นที่ ๔๓ ไร่ เป็นข้อเท็จจริงที่เป็นสาระสำคัญในการออกประทานบัตร เมื่อรัฐมนตรีกระทรวงอุตสาหกรรม ออกประทานบัตรโดยสำคัญผิดในข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ เมื่อไม่ดำเนินการเพิกถอน

ประธานบัตรจึงเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามกฎหมาย การที่รัฐมนตรีกระทรวงอุตสาหกรรมและกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ไม่ได้ควบคุมสั่งการให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตหยุดการทำเหมืองถ่านหินบริเวณที่พบซากฟอสซิล และทำการทบทวนความเหมาะสมของมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันจึงเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามกฎหมาย

พิพากษา ให้เพิกถอนมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๗ เพิกถอนประธานบัตรในส่วนที่เป็นพื้นที่แหล่งซากฟอสซิลหอยขมเนื้อที่ ๕๓ ไร่ ให้รัฐมนตรีกระทรวงอุตสาหกรรมและกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ควบคุมให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม กรณีแหล่งซากฟอสซิลหอยขมเพิ่มเติมเพื่อขอรับความเห็นชอบจากคณะกรรมการผู้ชำนาญการ ให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยดำเนินการจัดทำสิ่งป้องกันมิให้เกิดการพังทลายของซากฟอสซิลอันเกิดจากการทำเหมืองถ่านหินและภัยธรรมชาติ ให้คณะรัฐมนตรีสั่งการให้กรมศิลปากรขึ้นทะเบียนแหล่งซากฟอสซิลหอยขมเป็นเขตโบราณสถาน